26 CUMA HAZIRAN 1981 FASIKUL: 33

Milliyet Turizm Eki

YAVRU VATAN KIBRIS

Sevgili Milliyet okuru,

3 mayıs 1981 günü çıktığımız büyük Türkiye turu, 24 haziran tarihinde İstanbul'da son buldu. Ondan sonra da yavruvatan Kıbrıs'a yönelerek, "Geleneksel Turizm Eki"mizi tamamladık.

Mayıs ayının ilk günlerinde, turizm mevsiminin erken geldiği yörelerimiz olan Bodrum ve Marmaris'ten başladığımız gezimiz, sonraları Akdeniz'in diğer kesimleri, Ege, Marmara ve Karadeniz bölgelerinde devam etti. Daha sonra İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerini, tarihî tabiî ve turistik değerleri ile tanıdık. Son durağımız İstanbul oldu. Başlıbaşına bir hazine olan bu ilimizin doğa ve tarihle kucaklaşan turizm etkinliklerini birlikte öğrendik, birlikte yaşadık.

Yurdumuzu Edirne'den Kars'a, Sinop'tan Anamur'a kadar katederken, bugüne kadar gitmek olanağını bulamadığımız yörelerimizi tanıdık. Bu suretle sizler, her zaman yararlanabileceğiniz bir "Turizm Rehberi"ne sahip olurken, kütüphaneniz, coğrafi konumu, tarihî, sosyal yapısı, kültürü, folklor ve etnografik özellikleri de içeren "İller Ansiklopedisi" niteliğinde bir eser kazandı.

Geniş bir ekip tarafından sürdürülen çalışmalar hiç de kolay olmadı. Her şeyden önce devletin elinde konaklama tesisleriyle ilgili bir envanter yoktu. Önceki yıllarda hazırlananlar da eskimişti. Turizm ve Tanıtma Bakanlığı, başvurumuz üzerine hemen çalışmalara başladı. Ancak, "Turizm Eki"miz tamamlanırken, sadece turistik belgeli tesislerle, lokanta ve gazinoları içeren bir liste elimize geçebildi. Belediye belgeli tesisler bulunmuyordu.

Turizm ekimizde yer alan bilgiler, bu nedenle turizm bölge müdürlükleri, belediyeler ve muhtarlıklardan sağlandı. Bazı bölge müdürlükleri ile belediyeler turizmin önemini kavramış, büyük bir heyecanla yöreleriyle ilgili bilgi vermek için âdeta yarışırlarken, bazı belediyelerin yetkilileri, konun ne kadar dışında olduklarını ortaya koyuyor, "Nereden bilgi verelim, elimizde otel-lokanta listesi mi var?" diye, soruları soruyla yanıtlıyorlardı. Ama, kapatılan bu kapılar, konuya bir başka yaklaşan diğer görevliler tarafından aralanıyor, istenilen bilgiler sağlanıyordu. Bütün bu çalışma içinde en gayretli, en heyecanlı görevliler, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı bölge müdürlüklerinde çalışanlardı.

"Turizm Eki"nin yayınlandığı dönemde, akaryakıta zam yapıldı. Bu, yurdumuzun bazı kesimlerinde ulaşım fiyatlarını hemen etkiledi. Bu yüzden, zamdan önce verdiğimiz ulaşım fiyatlarından bazıları değişti.

Lokantaların yemek fiyatları da ilgili belediyelerin verdiği resmî listeleri yansıtıyordu. Ancak, bu fiyatlara uyulup uyulmadığını denetlemek de herhalde aynı belediyelerin görevi olması gerekiyordu.

Sağlık ve mutluluk dileklerimizle...

- GIRNE
- LEFKOŞA
- MAGOSA

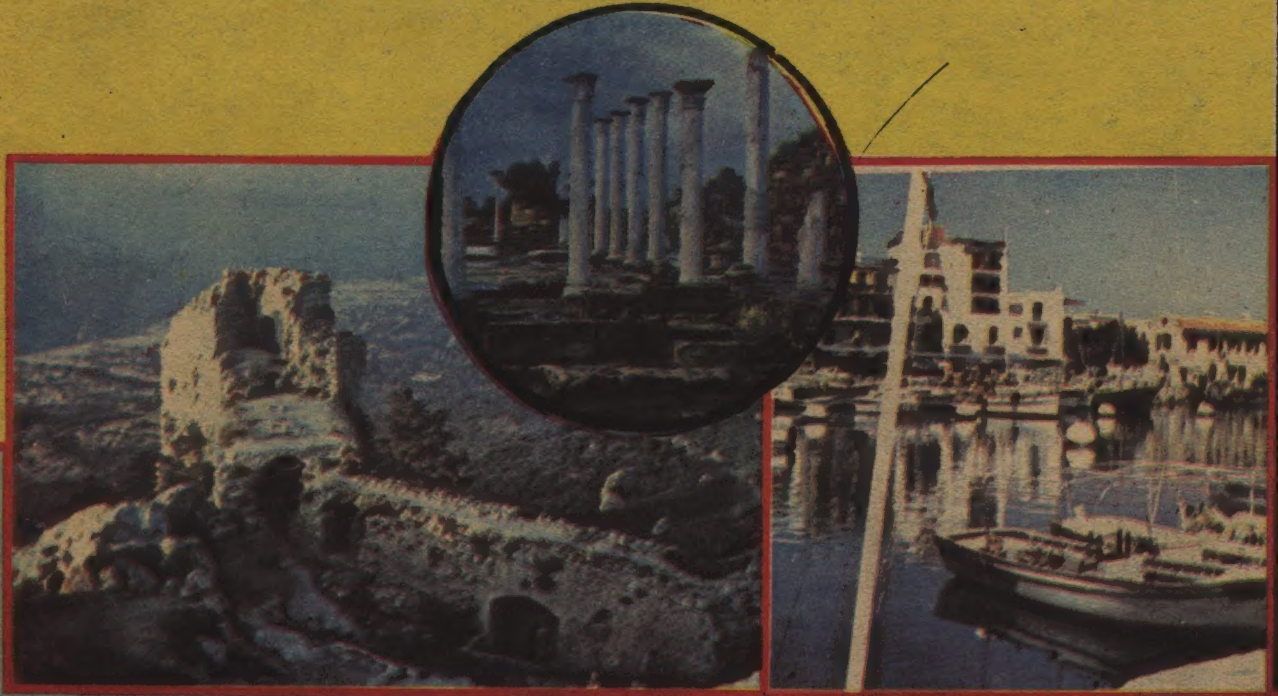

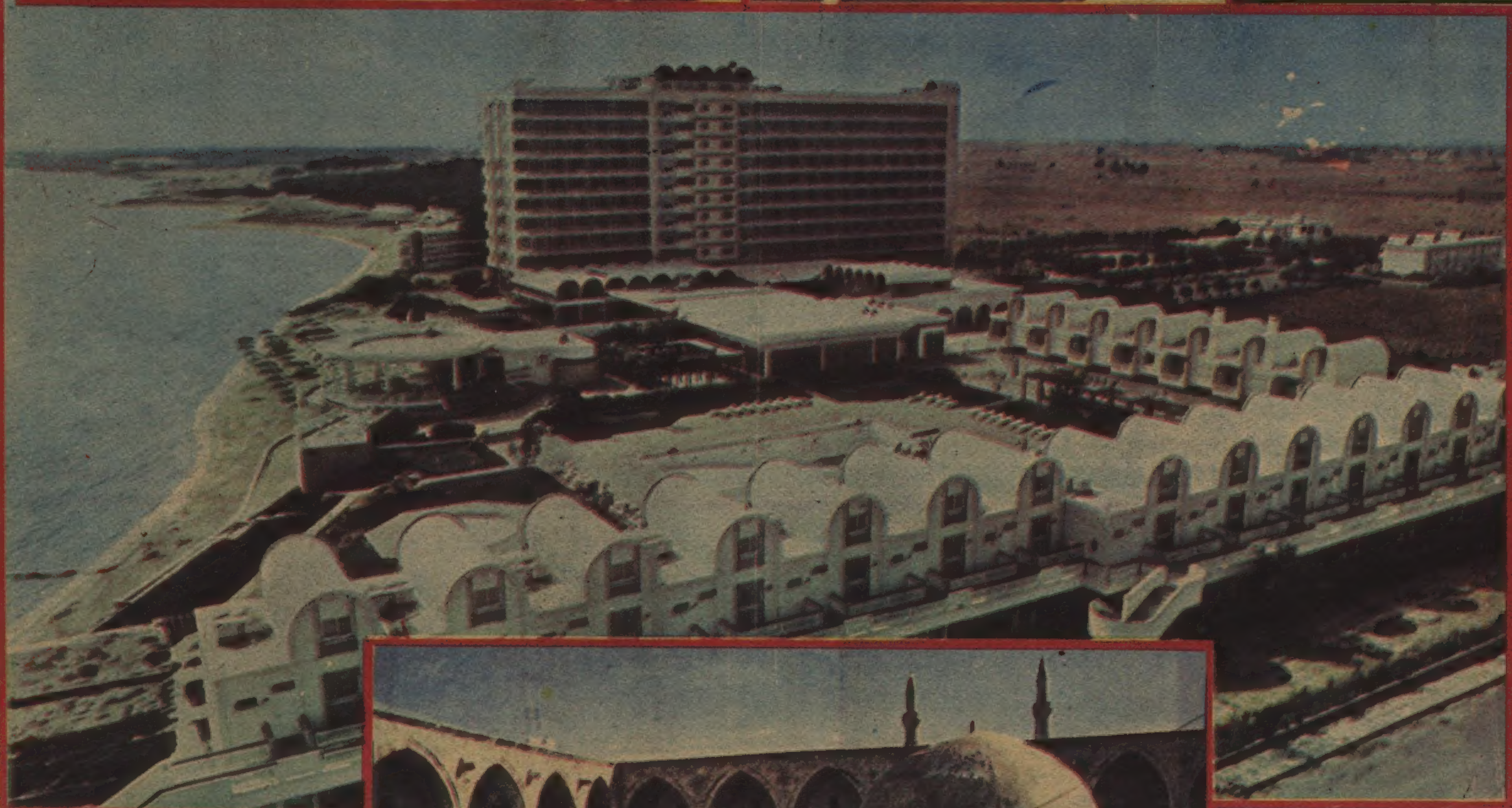

AKDENİZ'DE BİR CENNET ADA

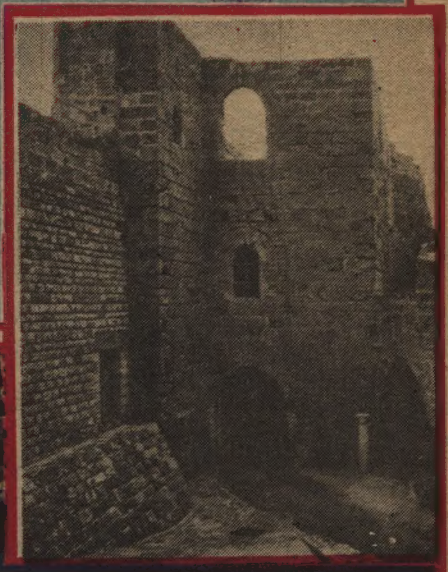

Sicilya ve Sardinya 'dan sonra Akdeniz'in üçüncü büyük adası olan Kıbrıs, doğal güzellikleri, tarihî zenginlikleri, eşsiz plajları, gelişmiş konaklama tesisleriyle ideal bir tatil cenneti.

AKDENİZ'in masmavi sularının çepeçevre sardığı, tarihî zenginligi ve doğal güzelliğinin yanı sıra, kilometrelerce uzayan altın sarısı kumsalları, modern konaklama tesisleriyle Kıbrıs, eşsiz bir turizm cenneti.

Sicilya ve Sardinya'dan sonra Akdeniz'in bu üçüncü büyük adası, Kormatikí Burnu ile Türkiye'nin Anamur Burnu'ndan 70, Andria Burnu ile de Suriye'nin Lazkiye Burnu'ndan 75 kilometre uzaklıkta bulunuyor. Portakal ve limon bahçeleri, çam ormanları ile kaplı dağlar ve yemyeşil vadilerden oluşan ada 9 bin 282 kilometrekare.

Kıbrıs adası, geniş bir orta çöküntüyle ayrılan iki sıradağdan oluşuyor. Kıbrıs'ın kuzeydoğu ucu olan kumtaşlı, dar ve uzun Karpasia yarımadası batıya doğru kalkerli dağlarla devam ediyor. Güneyinde ise, Toros dağları uzanıyor.

Ada, tüm tarihî yapılarıyla yüzyıllarca egemenliği altında kaldığı çeşitli uygarlıkların izlerini taşıyor.

Tarihî değerlerinin yanısıra, lüks otelleri, doğal güzellikleri ve iklimi nedeniyle Akdeniz'in en çok turist çeken yörelerinden biri. Bu yeşillikler cennetinde yılın 340 günü güneşli bir hava yaşanıyor. Yani, Akdeniz'in beyaz köpüklü kristal berraklığındaki sularına sahip Kıbrıs'da hemen bütün bir yıl denize girebilir, güneşlenebilirsiniz.

Kıyılarında yaşayacağınız sağlıklı bir tatilin yanı sıra, Karpasia yarımadasına doğru uzandığınızda, çam ormanları ile kaplı, huzur dolu bir dağ havası ile karşılaşacaksınız. Yamaçları çam, limon ve zeytin ağaçları ile kaplı Beşparmak dağlarının ise, ılık ve zindelik veren havası ile dolup taşacaksınız.

Portakal bahçeleri ile ün yapmış Güzelyurt'ta Soli Tiyatrosu ile Vuni Sarayı, görülecek yerler arasında. Körfezinde yer alan küçük ticaret gemilerinin uğrağı. Gemikonağı limanı, tipik plaj, lokanta ve gazinoları ilginizi çekecek.

Bir limon cenneti olan Lefke'de ise, Pir Paşa Camii ile gene tarihî Osman Paşa Mezarı'na uğramalısınız.

Akdeniz'in sahil kentlerinin en güzellerinden olan Girne, turistik tesisler ile tarihî yapıların içiçe olduğu Magosa ve tipik bir Türk şehri havasını taşıyan başkent Lefkoşa'da tatilinizi, en güzel biçimde değerlendirip, küçüklü büyüklü, sayısız mağazada alışveriş yapabileceksiniz.

Evet, şimdi gerçek bir turizm cennetindesiniz. Burası, Kıbrıs Türk Federe Devleti...

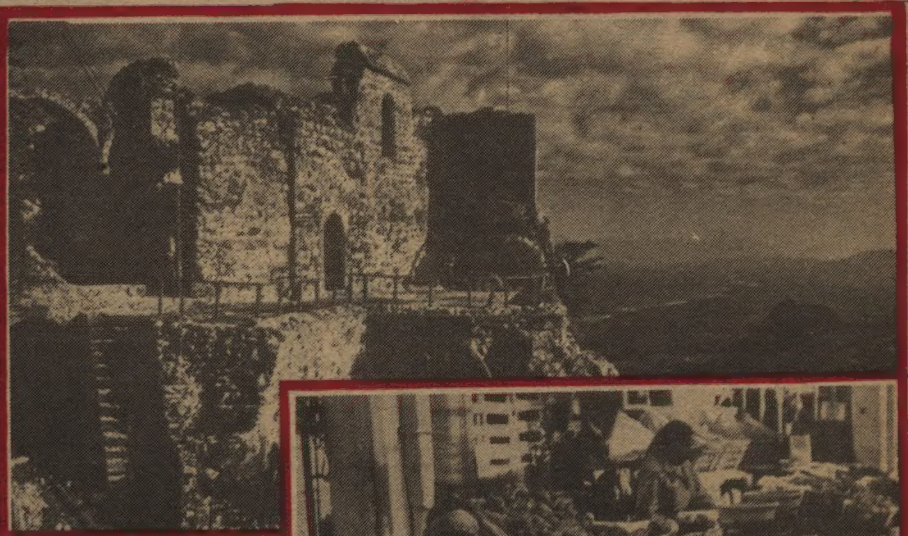

Çok eski bir tarihe sahip olan Kıbrıs, coğrafî konumu ve stratejik önemi dolayısıyla çeşitli ulusların uğrak yeri oldu. Bu nedenle yoğun tarihî değerlere sahip olan Ada'da Osmanlı dönemine ait yapılar önemli bir yer işgal ediyor. Sahillerindeki doğal kumsallar ve çevresinde yer alan turistik tesisler her türlü olanağa sahip. Çeşitli deniz araçları, kotralar, yelkenliler kiralanabiliyor...

HEM TÜRK, HEM RUM KESİMİNİN BAŞKENTİ, TARİHİ BİR ŞEHİR

LEFKOŞA

TARİH boyunca Kıbrıs'ı etkisi altına alan bütün uygarlıkların izlerini taşıyan başkent . Lefkoşa'nın 2250 yıl önce kurulduğu biliniyor.

Kent halen,.. doğu-batı doğrultusunda uzanan yeşil hatla ikiye bölünmüş durumda. Bu hattın kuzeyinde Türkler, güneyinde ise Rumlar yaşıyor.

NERELERE GİDİLİR

Lefkoşa orta çağ ve daha sonraki dönemlerde yapılan eserler bakımından oldukça zengin bir kent. Ada, ortaçağda Haçlıların eline geçince pek çok katedral, kilise ve manastır inşa edildi. Türklerin egemenliği altına girdikten sonra yapılan birçok Türk esirinin yanı sıra, kiliseler de camiye çevrildi.

Luzinyanlar devrinde gelişen kentin etrafı 1570'de Venedikliler tarafından yapılan kalın ve yüksek bir surla çevrildi. Çember şeklindeki bu surların üzerinde 11 burç bulunuyor. Bugün Rum kesiminde bulunan Kostanza burcu üzerinde Kıbrıs'ın fethi sırasında şehit düşen bayraktarın türbesi ve camisi yaptırılmıştı. Cami ile türbe 1963'de meydana gelen olaylarla yıkıldı.

Kıbrıs'ın birçok kesiminde olduğu gibi, Lefkoşa da bir Türk şehri karakteri taşıyor. Eski Lefkoşa'yı saran surların kuzeydeki bölümünde bulunan "Girnekapı"sı, bir anıt haline getirilmiş. Bu tarihî yapının önünü de büyük boy bir Atatürk heykeli süslüyor.

BÜYÜKHAN: Lefkoşa'da 1570 yılında Kıbrıs Beylerbeyi Muzaffer Paşa tarafından yaptırılan en eski Türk eseri. Önceleri Alanyalı tüccarlar kaldığı için "Alanyalılar Hanı" da denilen bu bina, kent merkezinde önemli bir konaklama yeriydi. Dikdörtgen bir plana göre iki katlı olarak yapılan han, revaklı avlusu, 67 odası, avluda 8 mermer sütun üzerine oturan bir köşk mescidi ile ilgi çekiyor. Harap durumdaki yapının mescidinin altında bir de şadırvan bulunuyor.

KOMANCILAR HANI: 16 yüz yıl sonuna ait yamuk planlı, kesme taştan yapılmış, iki katlı, revaklı ve avlulu bir han.

AZIZEFENDİ TEKKESI VE TÜRBESİ: 16. yüzyılda yapılmış diğer bir Türk eseri.

MEVLEVÎ TEKKESİ: 17. yüzyıl başlarında yapılan mevlevî tekkesi, mevlevîliğin Kıbrıs'a kadar yayılmış olması bakımından ilgi çekiyor.

BAYRAKTAR CAMII: Giriş kapısı üzerindeki kitabesinden 1820'de yapıldığı anlaşılıyor. Kare planlı, üzeri eğimli bir çatı ile örtülü caminin önünde üç bölümlü bir son cemaat yeri bulunuyor.

ARAPMEHMETPAŞA CAMİİ: 1827 yılında düzgün kesme taşlardan yapılan cami, sekizgen planlı.

SARAYÖNÜ CAMİİ: 1902. yılında, aynı yerdeki Alipaşa Camii'nin yerine yapıldı. Kesme taştan, dikdörtgen planlı ve tek minareli bir yapı.

KİLİSEDEN ÇEVRİLEN CAMİİLER

SELİMİYE (AYASOFYA) CAMII (SAINT SOPHIE KATEDRALİ): Orijinal binası olan katedral 1217-1326 yılları arasında gotik üslupta yapılmıştı. Bazilika planlı, üç nefli yapı, Osmanlılar devrinde iki minare, mimber ve mihrap ilâvesiyle camiye çevrildi. Halen Lefkoşa'nın en büyük ve en önemli camii.

HAYDARPAŞA CAMİİ (SAİNT KATHERİNE KATEDRALİ): Bazilika planlı ve tek nefli olarak Gotik üslupta inşa edilen katedral 16. yüzyılda camiye çevrildi. Yapı tek minareli.

ÖMERİYE CAMİİ (SAİNT AUGUTİNİAN KATEDRALİ): 16. yüzyılda camiye çevrilen bazilika planlı bir katedral.

Bu eserlerden başka, II. Mahmud devrinde yapılmış medrese (bugün yıkılmıştır) ve yanındaki kütüphane ile Aluhri Çeşmesi, gene bugün yıkıntı halinde bulunan bedesten, bir Venedik evi olan Lapideri Müzesi, Venedik Sütunu (Dikili Taş), Saint Nicolas ve Saint Georges des Grecs kiliseleri Lefkoşa'nın sivil mimarisi içinde yer alan önemli eserler arasında sayılabiliyor.

Lefkoşa'nın Türk kesimi, cumbalı Türk evleri, şirin kahvehaneleri, Tarihî Türk hanları, alışveriş yapan halk ve turistlerle dolup taşan çarşısı ve camileriyle tipik bir Türk kasabası karakterini taşıyor.

TARİHTE KIBRIS

KIBRIS'ın tarihi M.Ö. 2000 yılına dayanıyor. Adanın bilinen en eski adı "Alasia". O tarihte kurulan bir veya birçok Alasia İmparatorluğu, İskenderun'a kadar Kilikya kıyılarını da içine alıyordu. M.Ö. 3000 yılından beri Kıbrıs, madenleri ile tanınıyordu. Dağlardan çıkartılan bakır yerinde işlenipve külçeler halinde Mısır'a, Mezopotamya'ya gönderiliyordu. Kıbrıs, bu ticarî ilişkilerinin etkisi, tekniği, sanatı ve Fenikeliler ile Mykenai'lerin katkılarıyla kısa zamanda zenginleşti. Maden kaynakları ve stratejik konumu yüzünden Doğu Akdeniz devletlerinin ilgisini çekmeye başladı. M.Ö. 1500 yılında Mısır Firavunu Tutmes III tarafından işgal edilen ada, bu tarihten sonra sırayla Asurluların, Mısırlıların, Perslerin egemenliği altında kaldı. Bununla beraber, kralların yönettiği adada Finike ve Yunan siteleri bağımsızlığını korudu. Ada, M.Ö. 22 - M.S. 1191 yılları arasında Doğu Roma İmparatorluğu'nda kaldı.

İLK İSLAM SEFERİ

Kıbrıs'a ilk İslâm seferi, Halife Osman . döneminde Şam Valisi Muaviye tarafından yapıldı. Arap kaynaklarına göre Kıbrıs, o zamana kadar Bizans'a verdiği verginin aynısını bundan böyle Müslümanlara da vermekle yükümlendi. 654'de yapılan ikinci sefer, adaya Müslümanların yerleşmesiyle sonuçlandı. Ada bundan sonra, çeşitli tarihlerde saldırılara uğradı. Müslümanlar ya da Bizanslıların donanmasına üs oldu. 1191'de İngiltere Kralı Aslan Yürekli Richard, Haçlı seferlerine katılmak üzeare Kıbrıs yakınından geçerken, birkaç gemisinin yağma edildiğini ileri sürerek, adayı İsaakios Komnenos'un elinden alarak, Templier şövalyelerine sattı. Onlar da adayı, Franklardan Guy de Lusignan'a devrettiler. Lusignan'ın kurduğu "Frank Krallığı" Kıbrıs'daki egemenliğini 400 yıl sürdürerek, Hıristiyanlar için güvenli bir dayanak, Memlüklüler için ise, ciddî bir tehlike oluşturdu. 1270'de Memlüklülerin adaya yaptıkları başarısız bir seferden sonra Kıbrıslılar, Suriye kıyılarına ve Memlüklü gemilere saldırılara başladılar. Antalya'yı Tekeoğluları'nın elinden alarak, Suriye ve Anadolu kıyılarını tehdit ettiler. Karamanoğulları, Tekeoğulları ve Memlüklülerin birleşerek Kıbrıs'a açtıkları savaşlarda adanın çeşitli bölgeleri birçok kez el değiştirdi, vergiye bağlandı. 1473'de Osmanlılara karşı Akkoyunlular ve Karamanlılar ile anlaşan Venedikliler de ada üzerinde hakları olduğunu savunmaya ve adanın iç işlerine karışmaya başladılar. Kıbrıs'da Venedik egemenliği 82 yıl sürdü.

KIBRIS'IN FETHİ

Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı alması üzerine Memlüklülere ödenen vergi Osmanlılara devredildi. II. Selim, Sadrazam Sokullu Mehmet Paşa'nın karşı olmasına rağmen adayı ele geçirmek istiyordu. Osmanlı gemilerine saldıran korsanların Kıbrıs'ta korunduğu ileri sürülerek, adaya savaş açıldı. 1570 yılında Osmanlı donanması İspanya, Ceneviz ve Venedik'in adaya gönderdikleri yadım kuvvetlerine rağmen, Kıbrıs'ı aldı. Girne, Lefkoşa ve Magosa'nın düşmesinden sonra sefer, 1571 yılında Limasol, Larnaka ve Baf'ın ele geçirilmesiyle son buldu. Kıbrıs'ta Osmanlı yönetimi altında, merkez Lefkoşa olmak üzere bir eyalet kuruldu. Alanya, Silifke, Tarsus ve Kozan sancakları da bu eyalete bağlandı. adanın ilk Osmanlı Valisi Muzaffer Paşa, bir nüfus sayımı yaptırarak 120 bin erkek nüfus olduğunu saptadı.

OSMANLI YÖNETİMİ

Osmanlı egemenliği Kıbrıs yerli halkını Venedik devrindeki şiddetli baskılardan kurtardı, toprağa bağlı köleliği kaldırdı ve mezhep hürriyeti tanıdı. Adanın fethinden sonra Anadolu'dan özellikle, İçel ve Konya bölgesinde göçmenler getirtilerek, Kıbrıs'a yerleştirildi. Bunlar, sonradan gelenlerle birlikte, Kıbrıs'ın bugünkü Türk halkını oluşturdular.

Ada'nın Türk egemenliği altında kaldığı 307 yıl, Akdeniz ticaretinin gerilediği ve ticaret limanlarının Atlas Okyanusu kıyılarına taştığı bir zamana rastlıyor. Bu da Kıbrıs'daki ekonomik gerilemenin başlıca sebebini oluşturuyordu. Yeraltı kaynakları da çoktan tükenmişti.

İNGİLİZ OYUNU

Ada, 1832'de Mısır Valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın eline geçti ve yönetimi Mısır'a bağlandı. Fakat 1840 Abdülmecit zamanında tekrar İstanbul'dan yönetilmeye başlandı. 1878'de Rusya'ya yenilen Osmanlı devletinin geleceği Berlin'de kararlaştırılırken, İngiltere, Anadolu topraklarını muhtemel bir Rus saldırısından koruma garantisi vererek, 1878'de imzalanan antlaşma ile Kıbrıs'a üs olarak yerleşti ve yönetimi eline aldı. Ancak bu antlaşmaya göre Kıbrıs üzerinde Osmanlı egemenliği devam edecek ve her yıl Osmanlı devletine 92 bin 800 liralık vergi ödenecekti. Öte yandan İngiltere, Ruslar tarafından alınmış olan Kars, Ardahan ve Batum bölgesinin kurtarılmasıyla, adayı da geri vereceğine söz verdi. Fakat Osmanlı devletinin I. Dünya Savaşı'na girmesi üzerine 4 kasım 1914'de Kıbrıs'ı doğrudan doğruya kendi topraklarına kattı. Bir yıl sonra da Sırbistan bir Bulgar saldırısına uğrarsa, Sırplara yardım etmesi koşuluyla adayı Yunanlılara vereceğini bildirdi. Almanlara taraftar olan Kral Konstantin hükümeti bu öneriyi kabul etmedi. Kıbrıs'ın İngiltere'ye katılması, 1923'de Lozan Antlaşmasıyla Türkiye tarafından da kabul edildi. Böylece a da, İngiltere Krallığı'na bağlı sömürgeler arasında yer aldı.

Bundan sonraki yıllarda Kıbrıs Rumları arasında Yunanistan ile birleşme isteği ile bazı ayaklanmalar çıktı. II. Dünya Savaşı'nda İngilizlere yararlı bir üs olan Kıbrıs, herhangi bir saldırıya uğramadı.

Ada, bir dönem kral adına üyelerinin bir kısmı hükümet, diğer kısmı halk tarafından seçilen yasama ve danışma yetkisi tanınmış bir yürütme kurulu yardımıyla, İngiliz Yüksek Komiseri tarafından yönetildi. 1936'da Yasama Kurulu kaldırılarak, yetkileri Yüksek Komisere devredildi. Yalnızca Kıbrıs'ı ilgilendiren konular hakkında halkın fikirlerini öğrenebilmek amacıyla küçük bir danışma meclisi kuruldu. 1943'de erkek nüfusun seçime katılmasıyla belediyeler oluşturuldu ve ada idarî bakımdan ilçe örgütüne sahip 6 bölüme ayrıldı. Hükümetin bölge komiserleriyle temsil edildiği bu bölümler, Lefkoşa, Larnaka, Limasol, Magosa, Girne ve Paphos'tu.

YUNAN TEDHİŞİ

1951'de Kıbrıs konusunu resmen ele alan Yunanistan, 1953'den itibaren ilhaktan söz etmeye başladı. Türkiye'de ise basın, İngiltere'nin ayrılması halinde adanın, eski sahibi olarak Türkiye'ye verilmesi için kampanya açtı. Birleşmiş Milletler'e başvuran Yunanistan, olumlu bir sonuç alamayınca tedhişi desteklemeye başladı. Digenis takma adayla çalışan Yunan Generali Grivas, EOKA Örgütü'nün başına geçti ve Yunanistan'dan silah yardımı görmeye başladı. 1 nisan 1955'den itibaren önceleri İngilizlere karşı mücadeleye girişen örgüt, saldırılarını Türklere yöneltmeye başladı. İngiltere tarafından önerilen muhtariyet ya da "kendi kaderini tayin" görüşleri Yunanistan tarafından reddedildi.

KIBRIS CUMHURİYETİ

Adada gerginliğin artması üzerine NATO Bakanlar Konseyi Paris ve Zürih'te çalışmalara başladı ve nihayet 1959'da Türkiye, Yunanistan, İngiltere, Kıbrıs Türk ve Rum temsilcilikleri arasında Londra Antlaşması imzalandı. Anlaşmaya göre, 15-16 ağustos 1960 gecesi Bağımsız Kıbrıs Devleti kurularak ilgili üç devlete müdahale hakkı tanındı. Ayrıca ilgili devletlerle Kıbrıs arasında da bir ittifak antlaşması öngörülüyordu. Yapılan seçimlerde Rum toplumu lideri Makarios Cumhurbaşkanı, Türk toplumu lideri Dr. Fazıl Küçük ise, Cumhurbaşkanı Yardımcısı seçildiler.

MEGALO İDEA

Yeni devletin kuruluşundan sonra iki toplum arasında süren anlaşmazlıklar, Rum tarafından Anayasayı uygulamak istemeyişi ve nihayet EOKA Örgütü'nün Yunanistan ile birleşmeyi gerçekleştirmek amacıyla yeniden tedhiş hareketlerine girişmesi, Türklerin adada çeşitli saldırılara hedef olmasına yol açtı. 1963 yılında Kıbrıs'daki Türklerin imhası tehlikesi doğunca, Türk Hava Kuvvetlerine'ne bağlı jetler, ada üzerinde ihtar uçuşuna geçtiler. Bu müdahalenin sonunda İngiltere'nin de katıldığı bir toplantıda "Barışı Koruma Kuvveti" kuruldu ve iki toplum arasında "Yeşil Hat" Antlaşması yapıldı. Önlenemeyen tedhiş olayları, Birleşmiş Milletler'i Barış Gücü göndermeye zorladı. Erenköy yöresindeki Yunan saldırıları, 1964'de Türk uçaklarının müdahalesiyle önlendi. Bu dönemde iki toplum fiilen ayrıldı ve Türkler önce kendi yönetim düzenlerini kurdular. Sonra da Kıbrıs Geçici Türk Yönetimi adıyla, hükümet yapısında fiilî bir kuruluş meydana getirdiler (1967).

1967 yılındaki gerginlikte Türkiye, andlaşmalardan doğan hakkını kullanarak, yeniden müdahale girişiminde bulundu ve bundan vazgeçmesinin koşulu olarak adadan Yunan askerlerinin geri çekilmesini istedi. Yunanistan bu koşulu kabul etti. 1971'de Barış Gücü hâlâ adada görev başında bulunuyordu.

BARIŞ HAREKÂTI ve KTFD

Rumların, Yunanistan'a ilhakı mücadelesi ve tedhiş hareketleri, 1974 yılında Türkiye'nin garanti antlaşmasının kendisine verdiği hakkı kullanarak yapmak zorunda kaldığı Barış Harekâtı'na kadar sürdü. 20 temmuz 1974'te gerçekleştirilen Kıbrıs Barış Harekâtı sonunda ada, kuzey ve güney Kıbrıs olmak üzere ikiye bölündü. Kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri, yıllardır, Rum mezalimi altında inleyen soydaşlarımızı kurtardı. 13 şubat 1975 tarihinde de, Rum kesiminin uzlaşmaz tutumu nedeniyle, yavru vatan kendi kaderini ele aldı. Yeni bir Türk devleti doğdu: KTFD.

ZİNDELİK VEREN ILIK HAVASIYLA GÜZEL BİR TATİL YÖRESİ

GİRNE

Yamaçları çam, zeytin ve limon ağaçlarıyla kaplı Beşparmak Dağları'nın denizle buluştuğu çizgide, birbirinden güzel koyları ve kumlu plajlarıyla Girne, unutulmayacak anılara sahip olacağınız şirin bir tatil ve dinlenme yöresi

LEFKOŞA'ya 17 kilometre uzaklıkta bulunan Kıbrıs'ın en güzel sahil kesimi olan Girne, kuzeyde, at nalı biçiminde küçük tarihî limanı ve kalesi ile ilgi çekiyor.

Girne, modern villa ve otelleri, kıyı boyunca sıralanmış lokanta ve kafeteryaları, ılık ve zindelik veren havasıyla, güzel bir tatil geçirmek isteyenler için ideal bir yöre.

Girne'nin güneyinde yamaçları çam, limon ve zeytin ağaçları ile kaplı olan Beşparmak Dağları yer alıyor. Her iki yanında da bol kumlu plajları ve şirin koyları kıvrılıp uzanıyor. Kuzeyde ise masmavi denizin ötesinde silüet gibi görünen Toros Dağları bulunuyor.

Girne, Kıbrıs'ın en ilgi çekici kesimlerinden biri. Tarihî "Girne Kalesi"nden başlayan koy, çepeçevre lokanta, kafeterya ve sahil kahveleriyle dolu...

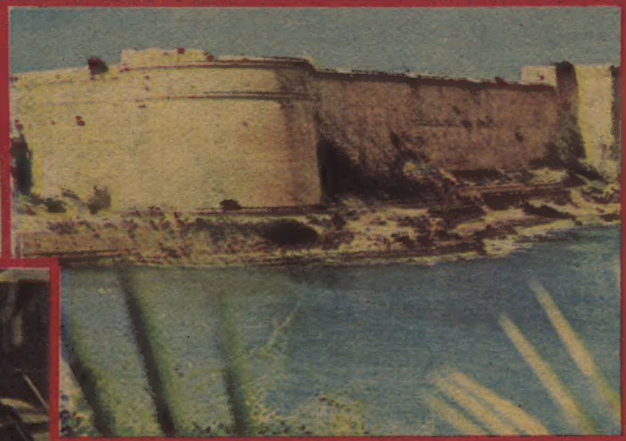

NERELERE GİDİLİR?

TARİHİ ESERLERİ

GİRNE KALESİ: Girne'nin kuzeydoğusunda yer alan kale limana gemen bir konumda ve dikdörtgen planlı olarak inşa edilmiş. Antik kaynaklar, kaleden ilk kez M.S. 1191 yılında İngiltere Kralı Aslan Yürekli Richard'ın üçüncü Haçlı Seferi'ne katılırken Kıbrıs'ı ele geçirmesi üzerine söz ediyorlar. Kale içinde ve çevresinde yapılan araştırmalar sonucu yapının M.Ö. III. ve II. yüzyıllarda Hellenistik ve Roma devirlerinden kalma olduğu sanılıyorsa da kesin yapım tarihi bilinmiyor. Mevcut kalıntılardan orijinal kalenin Arap akınlarına karşı Girne'yi savunmak amacı ile Bizanslılar tarafından inşa edilmiş olduğu anlaşılıyor. Lüzinyanlar devrinde ilaveler gören ve son şeklini ise Venedikliler zamanında alan kale, günümüzde iyi korunmuş bir durumda.

Kaleye, kuzeybatı girişi karşısında bulunan ve bir hendek üzerinde yer alan köprüden giriliyor. Kaleyi karadan çevreleyen ve M.S. 14. yüzyıldan önce içi su ile dolu olan hendek o devirde kaleye bir iç liman vazifesi görüyordu. At nalı şekilli kalenin içinde eski bir Luzinyan Kalesi, Lüzinyanlara ait kemerli odalar, kral daireleri, Latin Mabedi, Erken Bizans devrine ait haç biçiminde St. George Kilisesi, arslan kabartmaları ve Girne'yi teslim alan Türk Amirali Cezayirli Sadık Paşa'ya ait bir mezar bulunuyor.

Kalenin doğusunda yer alan Luzinyan devri muhafız odaları kısmında, 1975 yılında Kıbrıs Türk Federe Devleti tarafından hizmete açılan "Batık Gemi Müzesi" bulunuyor. Üç galeriden oluşan müzede, şimdiye kadar deniz dibinden çıkartılıp monte edilen gemilerin en eskisi (M.Ö. 4. yüzyıl) yükü ile birlikte sergileniyor.

Kale şu anda Eski Eserler ve Müzeler Dairesi Müdürlüğü kontrolu altında, devamlı olarak ziyarete açık tutuluyor.

BELLAPAIS MANASTIRI: Girne'nin 3 mil kadar doğusunda Beşparmak sıradağları eteğinde doğal bir kaya üzerinde inşa edilmiş olan Bellapais Manastırı, Fransızca "Barış Manastırı" anlamına geliyor. Kıbrıs'da halen ayakta duran Lüzinyan devrik gotik mimarî eserlerin en güzel örneklerinden birini oluşturan "Abbee Blanche" ya da "White Abbey" diye da tanınan bu manastır, burada yaşayanların giydikleri beyaz giysilerinden ötürü böyle isimlendirilmiş. Manastır M. S. 1198-1205 yılları arasında inşa edilmiş, Fransızlar devrinde bugünkü şeklini almış. Bugün birçok bölümü harabe haline gelmiş manastır 220x240 ayak ebadında yaklaşık kare şeklinde bir alanı kaplıyor. Manastıra kale kapısı görünümündeki burç şeklinde mazgallı bir geçitten geçiliyor. İlk yapıldığında basit kemerli olan giriş kapısının üzerine daha sonraları bir kule ilâve edilmiş. Manastırın 13. yüzyıl mimarî tarzında yapılmış Fransız stilindeki sütun başlıkları, İtalyan stilindeki duvar resimleri, 18 kemerli bir sündürme ile çevrili kuzeydeki kare şekilli orta avlu, Roma devrine ait iki lahit, Kıbrıs, Kudüs ve Lüzinyan aramaları ile süslü yemek salonu, meclis odası, yatakhaneleri, kilisesi, hazine dairesi, mahzen ile kileri ve mutfağı ilgi çekiyor.

ST. HİLARİON KALESİ: Kale, bugünkü ismini, Kudüs'ün Araplar tarafından zaptından sonra Kıbrıs'a göçmen olarak gelen ve ömrünün son yıllarını burada ibadetle geçiren bir azizden alıyor. Deniz seviyesinden yaklaşık 660 metre yükseklikteki sarp tepeler üzerinde yer alan kalenin kesin inşaat tarihi bilinmemekle beraber MS 10. yüzyılda yapılanlara çağdaş olduğu sanılıyor. Adanın korunması ve kontrolu yüzünden stratejik bir bölgede yer alan kale, Bizans devrine ait olmakla birlikte birçok bölümleri Lüzinyanlar devrinde inşa edilmiş. Kale, aşağı, orta ve yukarı olmak üzere üç kısımdan meydana geliyor. Aşağı kısımda Lüzinyan devrine ait yüksek kemerli ahır yapıları, orta kısımda Bizans Kilisesi ve Lüzinyan Sarayı, yukarı kısımda ise Lüzinyan devrine ait Kraliyet Sarayı ile Prens John Kulesi ilgi çeken bölümleri arasında yer alıyor.

Girne'de dikkati çeken diğer önemli tarihî eserler arasında St. Chrisostomos Manastırı, Caferpaşa Camii, Hz. Ömer Tekkesi, Halk Sanatları Müzesi, Güzel Sanatlar Müzesi ile Barış ve Özgürlük Müzesi yer alıyor.

Limon, Kıbrıs'ta diğer narenciye ürünleri arasında önemli bir yer tutuyor. Bu yörede yetişen çok sulu ve canlı limonlar, bütün dünya piyasalarında haklı bir üne sahip...

St. Hilarion Kalesi Girne'de doğal bir abide gibi yükseliyor. Kalede büyük boy bir Türk bayrağı, özgürlüğün simgesi olarak dalgalanıyor. Girne'deki Deniz Şehitleri anıtı, Akdeniz'in kenarında, Akdeniz'in hırçın dalgalarıyla başbaşa...

TARİH VE DOĞANIN EŞSİZ BİR UYUMLA SERGİLENDİĞİ OLAĞANÜSTÜ GÜZELLİKLER BELDESİ

Salamis Bey Oteli...

MAGOSA

8 metre genişliğinde, 13 metre yüksekliğinde heybetli surların çevrelediği eski Magosa'nın güneyinde «Maraş» olarak adlandırılan yeni Magosa yer alıyor. Magosa Kıbrıs'ın turistik yönden en gelişmiş şehri...

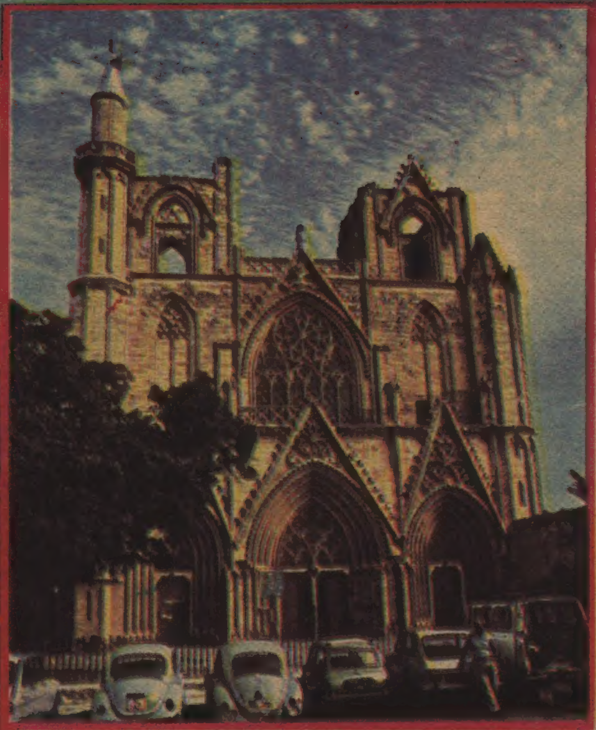

Lala Mustafa Paşa Camii'de kiliseden dönüştürülen tarihî bir yapı...

TARİHİ eserleri ile gelişmiş tesislerin yan yana bulunduğu Gazi Magosa, adeta bir turizm cenneti.

İçinde dev gemilerin demirlediği modern limanından hemen sonra başlayan orta çağ surları ile çevrili kentin güneyinde altın kumlu plajlar, lüks oteller ve villalar bulunuyor.

Küçük bir ticaret limanı ve balıkçı kasabasıyken 13. yüzyılda Lüzinyanlar devrinde oldukça gelişen Magosa, yine aynı dönemde inşa edilen 365'e yakın ibadet yeri, devrin asillerine ait sarayları ile Akdeniz'in en zengin yöresi oldu.

Zamanımıza kadar varlığını koruyan ve kenti çepçevre saran heybetli surların genişliği 8, yüksekliği ise 13 metre. 1489'da Venedikliler zamanında yapılan bu surlar nedeniyle Türkler 1571'de yaptığı saldırıda kenti ancak 4 ayda ele geçirebilmişlerdi.

Surlar içindeki eski Magosa'nın güneyinde, modern bir tarzda inşa edilen Yeni Magosa (Maraş) bulunuyor.

Magosa, doğal güzelliğinin yanı sıra tarihî eserlerinin zenginliği ile de dikkati çekiyor.

Vatan şairi Namık Kemal'in 38 ay süren sürgünlük döneminde günlerini geçirdiği Magosa'da. eski bir Venedik sarayının içinde bulunan bu küçük oda, şimdi müze...

NERELERE GİDİLİR?

OTHELLO BURCU:

Venedikliler tarafından inşa edilen surların güneybatı tabyasında bir iç kale olan Othello Burcu, Shakespeare'nin aynı adlı oyununun geçtiği yer.

14. yüzyılda Fransız gotik mimarisi tarzında Lüzinyanlar tarafından inşa edilen St. Nicholas Katedralinde ise yöneticiler "Kudüs Kralı" olarak taç giyerlerdi. 1298 - 1312 yılları arasında yapılan katedral adanın fethinden sonra mimarisi bozulmadan, bir minare, mihrap ve mimber ilavesiyle Magosa'yı alan Lala Mustafa Paşa'nın adını alarak camiye çevrildi.

SALAMİS HARABELERI:

M.Ö. 1180 yılında Salamis Kralı'nın oğlu Tefkros tarafından kuruldu. Tiyatro, Gimnazyum, hamam ve agora ise M.Ö. 58 yılında Roma kolonileri tarafından inşa edildi. Magosa'nın ilgi çeken bu tarihî bölgesinde ziyaretçilere açık Kral Mezarları Müzesi de var.

NAMIK KEMAL ZINDANI:

Özgürlük için devrinin yöneticilerine karşı gelerek büyük mücadele veren şair ve yazar Namık Kemal'in sürgün edildiği zindan. Namık Kemal, "Vatan Yahut Silistre" adlı oyunu yüzünden, halkı kışkırtıcı fikirler yaydığı gerekçesiyle 9 nisan 1873'de Magosa'ya sürgün edilmişti. Namık Kemal'in 38 ay kaldığı bu zindan, Venedik Sarayı'nın kalıntılarının bir odası.

CANPULAT TÜRBESİ VE MÜZESİ:

Magosa Kalesi'nin güneydoğu ucunda yer alan türbede, kentin fethinde kahramanca çarpışarak ölen Kilis Emiri Canpulat Bey ve diğer şehitlerin kabirleri bulunuyor. Müzede ise etnoğrafik eserler ve son yıllarda Magosa yöresinden çıkartılan arkeolojik buluntular sergileniyor.

Yörenin diğer tarihî eserleri arasında ise Kantara Kalesi, Apostolos Andreas Manastırı, Venedik Sarayı kalıntıları, Cafer Paşa Çeşmesi ile Kutuposman Tekkesi ve türbesi bulunuyor.

Ünlü Salamis Harabeleri'ni de bünyesinde bulunduran Magosa, turistik konaklama tesisleri yönünden en yoğun olan kesim. Deniz kenarındaki bu tesislerin doğal kumlu plajları son derece çekici...

NEREDE KALINIR?

OTELLER	Sınıf	Oda Yatak	Kişi Adedi	Y/K	Y/P	T/P	İlave Yatak ve Kahvaltı	Kahvaltı Ö. Yemeği A.Yemeği
Palm Beach MAGOSA	★★★★★	60 120	1 2	3300.- 4500.-	3800.- 5500.-	4300.- 6500.-	1800.-	350.- 800.- 800.-
Salamis Bay MAGOSA	★★★★	369 738	1 2	2700.- 3500.-	3200.- 4500.-	3700.- 5500.-	1400.-	300.- 700.- 700.-
Park MAGOSA	★★★★	93 186	1 2	2700.- 3500.-	3200.- 4500.-	3700.- 5500.-	1400.-	300.- 700.- 700.-
Dome GİRNE	★★★★	161 305	1 2	2700.- 3500.-	3200.- 4500.-	3700.- 5500.-	1400.-	300.- 700.- 700.-
Celebrity LAPTA	★★★★	48 88	1 2	2700.- 3500.-	3200.- 4500.-	3700.- 5500.-	1400.-	300.- 700.- 700.-
Mare Monte LAPTA	★★★	78 156	1 2	2200.- 2800.-	2600.- 3600.-	3000.- 4400.-	1100.-	200.- 600.- 600.-
Dorana GİRNE	★★★	33 66	1 2	2000.- 2500.-	2400.- 3300.-	2800.- 4100.-	1000.-	200.- 600.- 600.-
Rocks GİRNE	★★★	46 90	1 2	1800.- 2200.-	2200.- 3000.-	2600.- 3800.-	900.-	200- 600.- 600.-
Rebecca MAGOSA	★★★	40 80	1 2	2000.- 2500.-	2400.- 3300.-	2800.- 4100.-	1000.-	200.- 600.- 600.-
Saray LEFKOŞA	★★★	74 145	1 2	1800.- 2200.-	2200.- 3000.-	2600.- 3800.-	900.-	200.- 600.- 600.-
Deniz Kızı GİRNE	★★★	55 108	1 2	1800.- 2200.-	2200.- 3000.-	2600.- 3800.-	900.-	200.- 600.- 600.-
Boğaz MAGOSA	★★★	40 80	1 2	1800.- 2200.-	2200- 3000.-	2600.- 3800.-	900.-	200.- 600.- 600.-
Anadol GİRNE	★★	22 44	1 2	1300.- 1700.-	1700.- 2500.-	2100.- 3300.-	700.-	150.- 500.- 500.-
Atlantis GİRNE	★★	14 28	1 2	1300.- 1700.-	—	—	700.-	150.- 500.- 500.-
Ergenekon GİRNE	★★	16 32	1 2	1300.- 1700.-	1700.- 2500.-	2100.- 3300.-	700.-	150.- 500.- 500.-
Mimoza MAGOSA	★★	51 102	1 2	1400.- 1800.-	1800.- 2600.-	2200.- 3400.-	700.-	150.- 500.- 500.-
Socrates GİRNE	★★	16 32	1 2	1300.- 1700.-	1700.- 2500.-	2100.- 3300.-	700.-	150.- 500.- 500.-
Sabri's Orient LEFKOŞA	★★	38 76	1 2	1300:- 1700.-	1700.- 2500.-	2100.- 3300.-	700.-	150.- 500.- 500.-
Golden Bay GİRNE	★★	25 45	1 2	1300:- 1700.-	1700.- 2500.-	2100.- 3300.-	700.-	150.- 500.- 500.-
Picnic LEFKOŞA	★★	10 20	1 2	1100.- 1500.-	1500.- 2300.-	1900.- 3100.-	600.-	150.- 500.- 500.-
Bristol GİRNE	★	12 24	1 2	900.- 1300.-	1200.- 1900:-	1500.- 2500.-	500.-	150.- 400.- 400.-
Altun Tabya MAGOSA	★	14 24	1 2	900.- 1300.-	1200.- 1900.-	1500.- 2500.-	500.-	150.- 400.- 400.-
Panorama MAGOSA	★	15 20	1 2	900.- 1300.-	1200.- 1900.-	1500.- 2500.-	500.-	150.- 400.- 400.-

NOT: 1. listedeki (Y/K) yatak-kahvaltı, (Y/P) yarım pansiyon, (T/P)'de tam pansiyon anlamını taşıyor.
2. Listede büyük harflerle yer alan oteller Kıbrıs Türk turizm işletmelerine ait.
3. Belirtilen fiyatlar, 1 nisan 1981'den 31 mart 1982 tarihine kadar geçerli.
4. Fiyatlar, Türk lirası olarak listede yer alıyor.

Saray Oteli (Lefkoşa)

Dorona Otel (Girne)

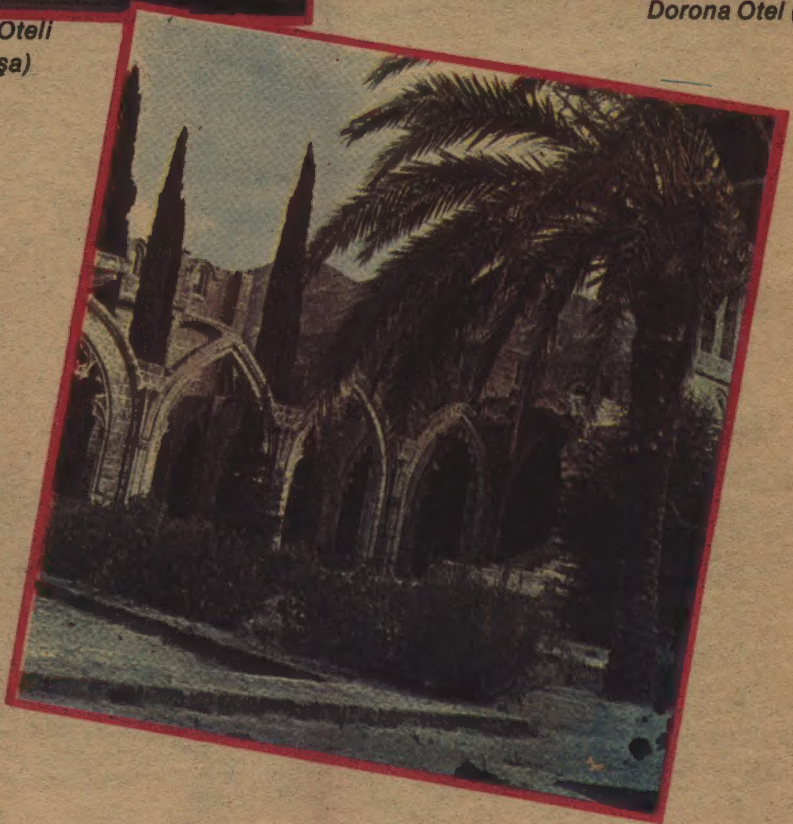

BAZI YÖRELERİN BİRBİRLERİNE UZAKLIKLARI

	LEFKOŞA	GİRNE	MAGOSA	GÜZELYURT (OMORFO)	LEFKE	ST. HILLARION	BELLAPAIS	SOLI-VUNI	SALAMIS	KANTARA
GİRNE	26									
MAGOSA	64	86								
GÜZELYURT (OMORFO)	50	48	114							
LEFKE	65	63	129	15						
ST. HILLARION	22	11	86	59	74					
BELLAPAIS	25	5	89	53	68	10				
SOLI-VUNI	64	63	130	17	8	74	68			
SALAMIS	72	86	8	115	86	83	91	128		
KANTARA	72	80	40	122	137	90	85	136	32	
DIPKARPAZ	118	136	85	168	183	147	141	182	77	70

KIBRIS'IN İKLİM ÖZELLİKLERİ

İKLİM (ortalama)	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ortalama ısı°(c)	14	14	15	18	21	24	29	29	25	23	18	13
Günlük en yüksek ısı	18	19	21	23	27	30	36	36	32	28	24	17
Güneşli saatler	169	197	255	285	355	379	399	358	321	277	231	175
Yağışlı günler	12	8	7	4	4	1	0	0	1	3	6	11

Kıbrıs bütün yıl, yaz mevsiminin yaşandığı bir ada. Yavru vatanda 365 günün 340'ı açık ve güneşli. Hava sıcaklığının en düşük olduğu ay aralık. Yılın bu son ayında bile ısı ortalaması 13 civarında. Yukardaki tablo, Kıbrıs'ın iklim özelliklerini kapsıyor.

NASIL GİDİLİR?..

UÇAKLA

Kıbrıs'a Türkiye'den Kıbrıs Hava Yolları vasıtasıyla gidiliyor. İstanbul. Ankara ve Adana'dan hareket eden uçaklar Lefkoşa'daki Ercan Havaalanı'na iniyorlar.

		gidiş	gidiş-dönüş
İstanbul-Kıbrıs	uçak ücreti	12.280 lira	16.270 lira
Ankara-Kıbrıs	uçak ücreti	9.360 lira	12.310 lira
Adana-Kıbrıs	uçak ücreti	4.850 lira	7.000 lira

TÜRKİYE'DEN KIBRIS'A UÇAK KALKIŞ SAATLERİ:

	İSTANBUL	ANKARA	ADANA
PAZARTESİ	17.30		11.30
SALI		16.30	
ÇARŞAMBA	11.15 17.30		
PERŞEMBE	17.30 (2 Temmuzdan itibaren)		11.30
CUMA	22.30	11.30	
CUMARTESİ	17.30 21.00	16.30	
PAZAR	11.55 17.30		

KIBRIS'TAN TÜRKİYE'YE UÇAK KALKIŞ SAATLERİ:

	İSTANBUL	ANKARA	ADANA
PAZARTESİ	13.30		10.00
SALI	07.45 (14 Temmuzdan itibaren) 13.30	18.30	
ÇARŞAMBA	13.30		
PERŞEMBE	13.30		10.00
CUMA	13.30 (3 Temmuzdan itibaren)	09.30	
CUMARTESİ	07.15 18.30	19.45	
PAZAR	07.15 13.30		

KIBRIS'TA ULAŞIM

Kıbrıs'da Lefkoşa, Magosa ve Girne illeri arasında düzenli olarak otobüs, taksi ve dolmuş seferleri yapılıyor. Dolmuşlar akşam saat 19.00'a kadar çalışıyorlar.

OTOBÜS ÜCRETLERİ:

Lefkoşa-Girne	30 lira
Lefkoşa-Magosa	60 lira
Lefkoşa-Güzelyurt	45 lira
Girne-Güzelyurt	50 lira

TAKSİ ÜCRETLERİ:

Lefkoşa-Girne	750 lira
Girne-Magosa	1800 lira
Lefkoşa-Magosa	1500 lira
Lefkoşa-Güzelyurt	1200 lira
Girne-Güzelyurt	1500 lira

DOLMUŞ ÜCRETLERİ:

Lefkoşa-Girne	40 lira
Lefkoşa-Güzelyurt	70 lira
Girne Güzelyurt	70 lira
Lefkoşa-Magosa	100 lira
Girne-Magosa	120 lira

Lefkoşa-Girne arasında ayrıca 35 liraya minibüsler de çalışıyor.

Kıbrıs'da araba da kiralanabiliyor. (Rent-a-car) Günlük 8 saat süreyle kiralanan arabalardan Murat ve Renault tipinde olanlarına 1600 lira ve Mercedes tipinde olanlarına 3500 liraya ödeniyor.

VAPURLA

Türkiye ile Kıbrıs Türk Federe Devleti arasındaki deniz ulaşımı ya Deniz Yolları'nın Mersin-Magosa arasında çalışan feribotuyla ya da Ertürk Turizm Şirketi'nin Taşucu (Mersin)- Girne arasında çalışan deniz otobüsleriyle gerçekleşiyor.

Deniz Yolları'nın Mersin-Magosa arasında çalışan feribotu, Mersin'den pazartesi, çarşamba ve cuma günleri saat 22.00'de ve Magosa'dan salı, perşembe ve pazar günleri saat 22.00'de kalkıyor.

Ücretler:	gidiş-dönüş	gidiş
Lüks	—9.300 lira	—6.030 lira
B kategori	—7.950 lira	—5.130 lira
C kategori	—7.200 lira	—4.680 lira
D kategori	—6.600 lira	—4.230 lira
Pulman koltuk	—4.800 lira	—3.060 lira
otomobil	—6.150 lira	—4.050 lira

Ertürk Turizm Şirketi'nin deniz otobüsleri Mersin-Taşucu iskelesinden salı, perşembe ve cumartesi günleri saat 09.30'da, Girne'den ise, pazartesi, çarşamba ve cuma günleri saat 10.00'da hareket ediyorlar.

Deniz otobüslerinin taşıma (sadece gidiş) ücretleri şöyle:

Kişi başına	—1.750 lira
500-700 kg otomobil	—2.400 lira
700-950 kg. otomobil	—3.000 lira
950-1200 kg. otomobil	—4.000 lira
Minibüs	—6.000 lira

NEREDE NE YENİR

LOKANTALARDA YİYECEK FİYATLARI

	1. Sınıf	2. Sınıf
Çorba	100 lira	75 lira
Etli Yemekler	450 "	200 "
Sebze yemekleri	200 "	100 "
Tatlılar	50 "	30 "

OZEL YEMEKLERI:

Kıbrıs'ta bazı yerel özellikler taşıyan yemekler bulunmasına rağmen, genelde Türk mutfağı egemen. Kebap ve ızgara etler yavru vatanda da en çok yapılan yemekler arasında yer alıyor. Ancak, bunların sunuluş biçimleri özellik gösteriyor.

Ozel yemeklerin başlıcaları "Molehiya", "Kolokas" ve "Bumbar" adlarını taşıyor. Bunları birçok lokantada bulmak mümkün.

Lefkoşa ve Girne'de bulunan lokantalarda Türk yemeklerinin her türü de rahatlıkla bulunabiliyor.

Kıbrıs'ın bir özelliği de "Full Kebap" adı verilen ızgara etleri sunuş biçimi. Çok sayıda, az mezelerle başlayıp, birbiri ardından yenilen beş çeşit etten oluşan "Full Kebap" son derece leziz.

Yavru vatanda, benzeri başka yerde bulunmayan lezzetli bir peynir var. "Hellim" adı verilen bu peynir, normal olarak yenilebileceği gibi, ince dilimler halinde tereyağda kızartılarak servis yapılıyor.

Kıbrıs'ta, kıyılarda tutulan Akdeniz balıkları da değişik soslarla hazırlanıyor.

NELER SATIN ALINIR?

Kıbrıs Türk Federe Devleti sınırları içinde elverişli alışveriş olanakları var. Aranılan her şey burada bulunabiliyor.

Başta Lefkoşa olmak üzere Gazi Magosa, Girne ve Güzelyurt'taki çok sayıda mağaza, zengin çeşitli malları istifadeye sunuyor. Bu mağazalar, günün erken saatlerinde, gece yarılarına kadar müşterilerine hizmet veriyor.

Bu mağazaların vitrinlerinde kadın ve erkek kumaşları, her türlü giyim eşyası, kristal ve pyrex mamulleri, mutfak eşyası ve âletleri, elektrikli cihazlar, küçük yer halıları, oyuncaklar, çay, kahve, neskafe ve çeşitli içkiler sergileniyor.

Kıbrıs'ın son derece iyi işlenmiş koyun postekileri de ünlü. Uzun tüyleri kesilmeden hazırlanan bu postekiler, doğal renklerini koruduğu gibi, boyanarak da işleniyor.

Kıbrıs Türk el sanatları arasında seramik, tahta oymacılığı da önemli bir yer tutuyor. Seramik ve tahtadan yapılan hatıra eşyaları ilgi çekici. Yerli dokumalar da renk ve desen bakımından zengin. "Lefkara işi" olarak nitelenen dünyaca ünlü danteller de değerli el sanatları ürünlerini oluşturuyor.

AKLINIZDA BULUNSUN

★ Türk lirası, Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin resmî parası olarak kullanılıyor.

★ Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin bütün dünya ile posta, telgraf, telefon ve teleks haberleşmesi Türkiye kanalıyla yapılıyor.

★ Kıbrıs, otomatik telefondan aranabiliyor. Bunun için önce 9 ve daha sonra aranan şehrin kodu çevriliyor. Lefkoşa otomatik kodu: 520

Girne otomatik kodu: 581

Magosa otomatik kodu: 536

★ Alışverişlerde arşın ve okka kullanılıyor.

1 arşın: 60 santimetre

1 okka: 1.250 gram

★ Elektrik 220 volt

★ Trafik soldan sürüş esasını içeriyor.

★ Türkiye'den alınan araba ehliyeti, Kıbrıs'ta geçerli sayılıyor.

★ Türkiye'den Kıbrıs Türk Federe Devleti'ne sokulan her araba için 250 lira sigorta ücreti ödeniyor.

★ Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin Türkiye'de dört temsilciliği bulunuyor:

İstanbul-Büyükdere Caddesi, Kuğu İş Hanı No. 9 Kat 5. Daire 9 Telefon: 67 25 17

Ankara-Ataç Sokak No: 35/5 Yenişehir, Telefon: 250772

İzmir— 1436. Sokak. No: 8/4 Alsancak. Telefon. 253730

Mersin— Atatürk Caddesi, Hamidiye Mahallesi, Yılmaz Apt. No: 3 Telefon: 6228

★ Kıbrıs'a yılda iki çıkış yapılabiliyor. Her çıkışta, şahsın beraberinde 30 bin lira götürme hakkı var. Şahıs, yılda bir çıkış yapmayı tercih ettiyse, 60 bin liralık hakkını bir kerede kullanabiliyor. Ayrıca, para yerine çek de götürebiliyor. Çekler, Ziraat Bankası ve İş Bankası'ndan temin ediliyor. Çıkarılan para veya çekin pasaporta işlenmesi gerekiyor.

★ Kıbrıs'a gitmek isteyen yurttaşların, yeni pasaport çıkartmak için Emniyet Müdürlüğü 4. Şube'ye başvurmaları gerekiyor. Eğer ellerinde eski ve geçerli pasaport bulunuyorsa, bu pasaportun üzerine yine Emniyet Müdürlüğü'nde 4. Şube'den Kıbrıs'da geçerli olduğuna dair bir damganın vurulması şartı var. 3 aylık pasaport için 500 lira, 6 aylık pasaport için 1000 lira, 1 yıllık pasaport için 1500 lira ve 2 yıllık pasaport için 2500 lira ödeniyor.

★ Kıbrıs'a girişte Türk yurttaşları için Kıbrıs Türk Federe Devleti'nden herhangi bir vize alınması şartı bulunmuyor.

★ Kıbrıs'da resmî para Türk lirası olduğu için, Türkiye'de kambiyo ve döviz işlemlerine gerek yok.

★ Yabancı bir devlet sayılan Kıbrıs Türk Federe Devleti'ne giriş ve çıkışta olağan gümrük işlemleri yapılıyor. Türk yurttaşları, Kıbrıs'dan 200 Alman markı tutarında hediyelik eşya çıkarabiliyorlar ve beraberlerinde Kıbrıs'dan Türkiye'ye getirecekleri 2 karton sigara ve 2 litre ağırlığındaki içki, zati eşyalarından sayılıyor.

★ Türk yurttaşı Türkiye'den çıkarken 875 lira devlet dış seyahat harcaması adı altında bir ödeme yapıyor. Kıbrıs'tan çıkarken de "toprak bastı" adı altında 100 lira tahsil ediliyor. Ayrıca, Liman İşletmesi'ne de 300 lira ödeniyor.

Kıbrıs'ta birbirinden güzel motiflerin sergilendiği "Lefkera" adlı verilen bir tür dantel işlemeciliği, Ada'nın en önemli el sanatını oluşturuyor. Halk bunu o kadar iş edinmiş ki, yaşlı-genç çok kimse boş vakitlerini bu el sanatı ile değerlendiriyor...

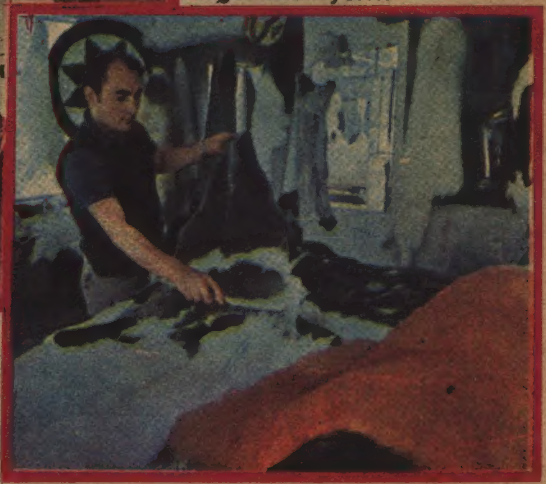

KTFD'de post işlemeciliği de gelişmiş bir el sanatını oluşturuyor. Uzun tüyül koyun postları, işlendikten sonra rengarenk boyanarak satışa sunuluyor...

TATİLDE SAĞLIĞINIZ

DENİZDE EN BÜYÜK TEHLİKE: BOĞULMA

Tatilimizi bir deniz kenarında geçirmek, hemen hepimiz için bir özlem. Bu nedenle de tatil deyince, ilk aklımıza gelen deniz oluyor. Pek çoğumuz yaz aylarında deniz kenarlarına akın ediyor, yılın yorgunluğunu, kendimizi serin sulara atarak gidermeye çalışıyoruz. Kuşkusuz deniz çok yararlı. Ancak, denizin sunduğu tüm güzellikler ve sağlık yanında tehlikesi de var. Özellikle yüzme bilmeyenler için. Bu tehlikenin başında boğulma geliyor. Bu bakımdan, güzel bir tatilin felâket haline dönüşmemesi için, deniz banyosu alırken dikkatli olunması gerekiyor. Kimsenin başına gelmemesini temenni ederek, bir boğulma olayı karşısında nasıl hareket etmek gerekiyor?

İşte, bu sorunun cevabını Çapa Tıp Fakültesi Tıbbî Ekoloji ve Hidro-Klimatoloji Kürsüsü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Maide Cimşit'ten dinleyelim:

«Kan ve dokularda yeterli miktarda oksijen bulunmaması demek olan boğulma olayı karşısında paniğe kapılmadan, usulüne uygun olarak suni solunuma gidilmelidir. Beyin, oksijensizliğe 4 dakikadan fazla dayanamayacağından, süratle gerçekleştirilecek suni solunum, hayat kurtarıcı olacaktır.»

"Kan ve dokularda yeterli miktarda oksijen bulunmaması demek olan boğulma (asfiksi) olgularında kazazedenin şuuru bulanık ya da tamamen kapalı olabilir. Baş, boyun, dudaklar, tırnaklar morarır (siyanoz), solunum ya hırıltılı, ağızda köpükler oluşarak güç bir şekilde mevcuttur ya da tamamen durmuştur. Böyle bir durumda usulünce ve süratle gerçekleştirilen suni solunum hayat kurtarıcıdır. Suni solunumda en önemli faktör ilk birkaç nefesin, hastaya mümkün olan en kısa zamanda peşpeşe verilmesidir. Zira beyin oksijensizliğe 4 dakikadan fazla dayanamaz.

Bir boğulma olayında, yapılması gereken işlemler şunlardır:

1 — Kazazedeyi sert bir yere sırt üstü yatırıp başını iyice geriye doğru kanırtın, çenesini yukarıya doğru itin (Resim: 1). Böylece şahsın dilinin soluk yollarını, tıkaması önlenmiş olur ve bazen, yalnızca bu hareketle hasta kendiliğinden nefes almaya başlar. Bu arada ağzında ve boğazında yabancı cisim (yosun vb.) olup olmadığını kontrol edin, var ise temizleyin.

2 — Hasta giyimli ise boyun ve göğüs bölgesindeki giysileri gevşetin.

3 — Kendiliğinden nefes almaya başlamamış ise suni solunuma geçin. Eğer vaka bebek veya çocuk ise:

a — Ağzınızdan derin bir nefes alıp hemen dudaklarınızı çocuğun ağız ve burun çevresine kilitleyin.

b — Çocuğun göğsü yükselene kader hafifçe nefesinizi üfleyin (şiddetle üflemek akciğerinde patlamaya neden olabilir.)

c — Yeniden ağzınızdan derin ve bir nefes alırken hastanın göğsünün inmesini gözleyin.

d — Hareketi tekrarlayın.

Eğer vaka yetişkin ise:

a — Şahsın burun deliklerini serbest elinizle sıkıştırarak kapatın (diğer eliniz çeneyi yukarıya itmektedir.)

b — Ağzınızdan derin bir nefes alıp dudaklarınızı hastanın ağzı etrafına kilitleyin.

c — Havanızı kazazedenin ciğerlerine göğüs yükselene kadar üfleyin. (Resim: 2).

Şekil I

Şekil II

Şekil III

Şekil IV

d — Yeniden ağzınızdan nefes alırken göğsün inmesini gözleyin (Resim: 3).

e — Suni solunuma kendi normal solunum sayınıza uyacak şekilde devam edin (dakikada 12-15 kez) ve bu arada hastaneye sevkini temin edin.

Eğer kazazedenin kalbi çarpmıyor ise, suni solunumun yanı sıra harici kalp masajı yapmak da gerekir. Bu durumda her 5 masajda 1 suni soluk hesabı ile veya, size yardım edecek biri yok ise, her 15 tazyikde 2-3 soluk hesabı ile aşağıdakileri yapın:

1 — Bir elin ayasının bilek tarafını, sırtüstü sert bir yerde yatmakta olan hastanın göğüs kemiğinin alt yarısına koyun.

2 — Öteki elinizin aynı tarafını ilk elinizin üzerine koyun.

3 — Kollarınızı gergin tutarak aşağıya doğru bastırın (Resim: 4).

Yetişkinlerde dakikada en az 60 kez, 10 yaşına kadar olan çocuklarda dakikada 80 - 90 kere ve yalnız bir el ile.

Bebeklerde dakikada 100 defa ve yalnızca 2 parmak ile hafifçe bastırmak yeterlidir."

ÇOK YÖNLÜ VE ZEVKLİ BİR SPOR: DALMA

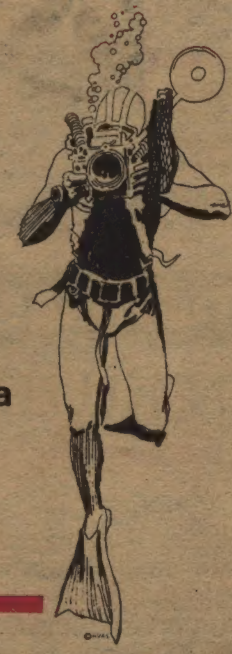

Dalış yapmak, çok zevkli olması yanında birçok tehlikeyi de beraberinde bulunduruyor.

Sahillerdeki sualtı zenginlikleri, kişileri sualtı sporlarına çekiyor. Dalış sporu, son yıllarda giderek yaygınlaştı. Sualtındaki büyüleyici manzaralar, bu arada tüfekle balık avı vazgeçilmez bir tutku haline geldi. Aslında çok yönlü ve zevkli bir spor olan dalıcılık, beraberinde de büyük tehlikeler saklıyor. Onun için bilgili ve dikkatli olmak gerekiyor.

Türk Balık Adamlar Kulübü Genel Sekreteri Cengiz Ertaylar, sualtı sporlarının tehlikesi ve dikkat edilmesi gereken hususlarda aydınlatıcı bilgiler verdi, dalıcıları uyardı:

DIKKATLI OLMANIZ GEREKEN NOKTALAR

★ Dalış yapmadan önce bulunduğunuz yöredeki Su Ürünleri Bölge Müdürlüğü'ne ve Ziraat Odaları Müdürlüğü'ne bilgi verin.

★ Tüpünüzü daima tanıdığınız bir yerde veya bir kompresörcüde doldurun. Aksi halde dipte soluduğunuz havada CO veya CO_2 oranı daha fazla olabilir ki, bu da tatsız sonuçlar doğrubilir. Tüpünüzdeki havanın bozuk olduğunu gösterecek ilk belirtiler başdönmesi ve mide bulunmasıdır. Bunları hissetiğiniz anda zamanlamaya uyarak derhal su yüzüne çıkmalısınız.

★ Dalmadan önce çevrenizdeki en yakın tazyik odasının yerini öğrenin.

★ Dalışlarınızdaki her türlü tehlike karşısında kesinlikle paniğe kapılmayın. Panik, kurtulma olasılığını sıfıra indirir.

★ Tüpünüzü test basıncından fazlasına doldurmayın.

★ Arkadaşsız, tek başınıza dalışlardan kaçının.

★ Vurgun yememek için dalışlarınızda dekompresyon limitlerine dikkat edin. Fazla dalarak gösteri yapmayın. Eğer zorunlu olarak süreyi uzatmışsanız, çıkışlarınızda kesinlikle dekompresyon yapın.

★ Peşpeşe dalışlardan kesinlikle kaçının.

★ Tanımadığınız cisim ve balıkları ellemeyin.

★ Aşırı yorgun, tok karnına, içkili ve gazlı meşrubat içtikten sonra dalmayın.

★ Nezle veya sinüzit iseniz, bir süre dalıştan kaçının.

★ Özellikle Ege sularında yapacağınız dalışlarda sığ sularda kaya oyuklarına rasgele yanaşmayın. Sizi bekleyen bir "müren" balığı olabilir.

★ Dalış yapmadan önce yanınızda en azından amonyak, adrenalin, iğne, cımbız gibi ilaç ve yardımcıların bulunup bulunmadığını kontrol edin. Zehirli balık sokmalarına karşı amonyak sürmeniz iyi sonuç verecektir. Kalp kuvvetlendirici adrenalin iğnesini de siz yapamazsınız. Bunu gerektiği hallerde bir uzmana yaptırın.

Milliyet Turizm Eki

IÇINDEKİLER

İLİN ADI	SAYFA
ADANA	50
ADIYAMAN	242
AFYON	105
AĞRI	238
AMASYA	190
ANKARA	209
ANTALYA	25
Alanya	31
Side	33
Manavgat	38
Aspendos	39
Finike	40
Kaş	41
Kemer	44
Demre-Kekova-Üçağızlar	45
ARTVİN	198
AYDIN	82
Kuşadası	83
Didim	87
BALIKESİR	114
Ayvalık	116
Burhaniye	118
Ören	119
Erdek	122
Gönen	124
Marmara, Ekinlik ve Paşalimanı Adaları	126
Avşa Adası	127
Bandırma	131
Manyas	131
Edremit	132
Akçay	134
BİLECİK	176
Bozüyük, Söğüt	176
BİNGÖL	236
BİTLİS	240
BOLU	178
Akçakoca	179
Yedigöller, Abant	181
BURDUR	23
BURSA	154
Uludağ	158
Gemlik	160
Mudanya	161
İznik	164
Karacabey, İnegöl	165
ÇANAKKALE	137
Gelibolu	142
Bozcaada, Gökçeada	143
ÇANKIRI	228
ÇORUM	192
DENİZLİ	90
Pamukkale	92
DİYARBAKIR	245
EDİRNE	145
ELAZIĞ	239
ERZİNCAN	235
ERZURUM	234
ESKİŞEHİR	223
GAZİANTEP	243
GİRESUN	205
GÜMÜŞHANE	207
HAKKARİ	240
HATAY	55
ANTAKYA	55
İSKENDERUN	56
ISPARTA	46
Eğridir	48
İÇEL (MERSİN)	52
Silifke	53
Tarsus	54
İSTANBUL	249
İZMİR	58
Çeşme	65
Selçuk	67
Efes	69
Bergama	71
Foça	74
Dikili	76
Urla	77
Gümüldür	78
KARS	234
KASTAMONU	185
Çatalzeytin, İnebolu, Abana	186
KAYSERİ	225
KIRKLARELİ	151
KIRŞEHİR	230
KOCAELİ (İZMİT)	169
Kandıra, Karamürsel, Gölcük	172
Yarımca, Gebze, Darıca	173
KONYA	218
KÜTAHYA	109
MALATYA	237
MANİSA	98
KAHRAMANMARAŞ	248
MARDİN	247
MUĞLA	2
Bodrum	4
Marmaris	9
Datça	15
Gökova	16
Fethiye	17
Köyceğiz	21
MUŞ	235
NEVŞEHİR	221
NIGDE	231
ORDU	195
RİZE	196
SAKARYA (ADAPAZARI)	174
Sapanca, Karasu	175
SAMSUN	194
SİİRT	246
SİNOP	187
SİVAS	227
TEKİRDAĞ	148
Kumbağ, Şarköy, Çorlu, Mürefte, Marmara Ereğlisi	150
TOKAT	189
TRABZON	201
TUNCELİ	236
URFA	244
UŞAK	94
VAN	238
YOZGAT	229
ZONGULDAK	182
Amasra, Safranbolu	183
KIBRIS	257